UUTISET

Varavoima ei aina ole ”oikean sähkön” veroista

Kaikkien aggregaattien tuottama virta ei ole valtakunnan verkosta tulevan veroista, se saattaa jopa rikkoa herkkiä laitteita.

Vuodenvaihteen myrskyjen katkomia sähköjä jouduttiin monella tilalla korvaamaan varavoimalla.

Maidontuottaja **Mauri Hannus** joutui Oulaisissa turvautumaan varavoimaan kahdeksan tunnin ajan joulun tienoon myrskyjen takia.

Hannus jauhoi virtaa 30 vuotta vanhalla 45 kilowatin tehoisella traktorikäyttöisellä aggregaatilla. Navetan ilmastointia ja siltanosturia hän ei uskaltanut varavoimalla käynnistää. Aggregaattivirta rikkoi tietokoneen.

Hannus haluaa viljelijöiden kiinnittävän huomiota varavoimakoneisiin. Niiden hankintaan on syytä käyttää riittävästi rahaa ja parasta mahdollista asiantuntemusta.

”Piirikortteja on joulun jälkeen toimitettu asentajille ja asiakkaille”, DeLavalin teknisen tuen sähkötyönjohtaja **Kyösti Halonen** sanoo. Hän korostaa, että varavoimassakin sekä taajuus että jännite pitää olla oikea.

Elektroniset laitteet on rakennettu kestämään sähkövirtaa, jopa normaalista poikkeavia lieviä yli- ja alijännitteitä ja taajuusheittoja. Kaikki laitteet menevät rikki, jos turvarajat ylittyvät.

”Jännitteensäätimellä monelta vialta vältyttäisiin”, Halonen muistuttaa.

PEKKA FALI

Mauri Hannus joutui elämään Oulaisissa aggregaattivirran varassa kahdeksan tuntia joulun aikoihin.

Varavoima johdetaan tilan verkkoon vaihtokytkimen kautta.

Robottitiloilla osattu varautua

Halosen mukaan useimmilla lypsyrobottitiloilla on asianmukaiset varavoimajärjestelmät. Sähkökatkokset toivat ongelmia lähinnä vanhempiin parsinavetoihin.

Halonen ymmärtää, että kun on hätä, varavoimaa haalitaan mistä saadaan. Naapurin, koneyrittäjän tai maamiesseuran aggregaatti ei välttämättä ole sopivin.

Erityisen huono valinta varavoimakone on silloin, jos sen jännitteensäätö on ”pelkän käsikaasun varassa”.

Halonen toivoo, että tiloilla paneuduttaisiin ajoissa sähkökatkojen haittojen minimointiin. Silloin on myöhäistä, kun joudutaan tuhraamaan otsalampun tai traktorin valoissa.

Halosen mielestä kaikki isännät eivät ole sähköasentajia, vaikka valveutuneita ovatkin. Neuvontaa ja valistusta tarvittaisiin lisää.

NHK-Keskuksen huoltopäällikkö **Matti Määttä** toteaa lypsyrobottien selvinneen sähkökatkoista oletettua vähemmin vaurioin. Robottitiloilla on selvästi paneuduttu varavoiman laatuun ja määrään.

Määttäkin toivoo, että tiloilla mietittäisiin varavoimaa ennen kuin on pimeää ja valtakunnan verkosta ei tule sähköä.

Määttä suosittaa kiinteää automaattisesti käynnistyvää riittävän tehokasta varavoimakonetta. Jos varavoimaa ei tarvita, kone pitää käynnistää silloin tällöin, jotta se toimisi silloin kun on tosi kyseessä.

Eläinten terveys saattaa vaarantua

Harmi sähkön puuttumisesta on tiloilla suuri, mutta suurimmat taloudelliset tappiot voi aiheuttaa eläinterveyden menetys, Määttä sanoo. Robottitiloilla viivästyneen lypsyn aikataulun kiinnisaanti on hidasta, se tapahtuu lehmä kerrallaan.

Voimayhtiöille Määttä antaa vinkin. Yhdessäkään myrskyssä vesijohdot eivät ole katkenneet. Kannattaisikohan sähkökin piilottaa kulkemaan maan alla?

Tapiolan riskipäällikkö **Juhani Savolainen** on silmäillyt joulun ajan myrskyjen laitevikailmoituksia. Sähkölaitevikojen määrä on moninkertaistunut.

Ilmoituksia on tullut ainakin rikkoutuneista lypsyjärjestelmien, ilmastoinnin, lämpötilanohjauksen ja automaattipesureiden piirikorteista, ruokintalaitteiden prosessoreista, viljakierukoiden ja lantakoneiden moottoreista, nosto-ovien ohjaus- tai moottorivaurioista.

Varavoimakoneiden vaikutusta edellä mainittuihin vahinkoihin ei pysty Savolaisen mukaan vielä todentamaan ilman tarkempia selvittelyjä.

Joillakin tiloilla on voinut mennä jopa seitsemän laitetta rikki. Ne käsitellään yhtenä laiterikkona ja ovat korvattavia vahinkoja.

Lähivakuutuksen maatilavakuutusten liiketoimintapäällikkö **Juha Helander** kertoo Tapanin- ja Hannun-myrskyjen tuoneen yhtiölle tähän mennessä noin 7 000 vahinkoilmoitusta. Niistä vajaat puolet on metsävahinkoja.

Sähkölaitevahinkojen määrää Helander ei osaa sanoa, mutta niitäkin joukkoon mahtuu.

Varavoima mahdollistaa tuotantoeläinten lypsyn, juoton ja ruokinnan. Sen avulla pystytään estämään suurempien vahinkojen syntyminen.

Varavoima on Helanderin mielestä hyvä asia ja tämänpäivän teknistyneillä maatiloilla välttämättömyys.

REIJO VESTERINEN

Sähkön hinta alenee

Pörssihinta pohjilla taloustaantuman ja täysien vesivarastojen vuoksi

Pohjoismaiden sähköpörssin hinta on pudonnut vuodessa lähes sadasta eurosta megawattitunnilta 35 euroon, jonka vuoksi suuret sähköyhtiöt Suomessa ovat ilmoittaneet alentavansa myyntisähkön hintaa.

Hintaa alentavat vuoden alkupuolella muun muassa Fortum, Vattenfall ja Helsingin Energia, jonka yleissähkön hinta alenee 9 prosenttia ja kausisähkön viitisen prosenttia.

Hinnan lasku tulee melko myöhään siihen verraten, että pörssisähkö painui 40 euroon jo keväällä ja on sen jälkeen pysynyt matalalla.

Suurin pörssihintaa alentava tekijä on vesivarastojen täyttyminen Norjassa ja Ruotsissa, Energiameklareiden toimitusjohtaja **Esko Kytömäki** sanoo.

Vettä varastossa ennätysmäärin

Marras–joulukuussa varastot nousivat korkeammalle kuin koskaan ajankohtaan nähden.

”Vuosi sitten vettä oli sähkömäärinä mitaten 40 terawattituntia alle normaalin ja nyt sitä on 10 terawattituntia yli”, Kytömäki sanoo.

Myös talouden taantuma vaikuttaa hintoihin kivihiilen ja muiden polttoaineiden hinnan alentumisen sekä päästökaupan kautta.

Sähkön pörssihinta Suomessa

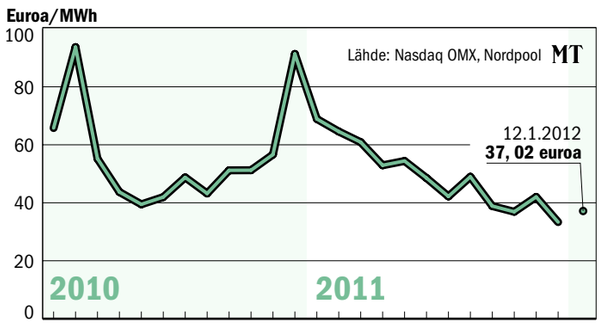

Sähkön pörssihinta on Suomessa 30–40 euroa megawattitunnilta, Norjassa 20–30 euroa.

Marras-joulukuussa varastot nousivat korkeammalle kuin koskaan ajankohtaan nähden.

Kun teollisuus ei käytä polttoaineita, niiden hinnat alentuvat. Päästökaupassa taas talous vaikuttaa kahta kautta: ensinnäkin teollisuus tarvitsee aiempaa vähemmän päästöoikeuksia tuotannon vähentyessä ja toiseksi energiaa kuluu aiempaa vähemmän, jolloin päästöt pienenevät.

Päästöoikeuden hinnat ovat nyt 7 euroa hiilitonnilta oltuaan pitkään kaksi kertaa korkeammalla.

Pörssihintaa on alentanut myös syksyn lämmin sää.

Suomessa pörssin aluehinta nousi viime vuonna Ruotsin ja varsinkin Etelä-Norjan hintoja korkeammaksi. Kytömäen mukaan siihen vaikuttaa Norjan ja Ruotsin välisten siirtoyhteyksien takkuaminen sekä se, että Venäjältä tuleva sähkö alkaa noudattaa aiempaa enemmän markkinataloutta eli sen hinta ja määrä noudattelee aiempaa enemmän kysyntää.

JOUKO KYYTSÖNEN

”Katsotko prosentit vai sentit?”

”Kumpi ratkaisee, prosentit vai sentit?” kysyy Köyliön-Säkylän sähkön toimitusjohtaja **Olli-Pekka Marttila**.

Kysymys on vastaus kysymykseen, aikooko yhtiö alentaa sähkön hintaa suuryhtiöiden tavoin alkuvuodesta.

Marttilan on helppo kysyä vastakysymys, sillä Säkylästä sähköä ostavat saavat sähkönsä suurin piirtein halvimpaan hintaan Suomessa. Vaikka suuret yhtiöt alentavatkin hintaa, jää niiden todellinen hinta silti korkeammaksi.

Suomen halvin

Konsulttiyhtiö VaasaEmg:n joulukuussa tarjoushinnoista tekemän PriceWatch-tutkimuksen perusteella Jylhän sähköosuuskunnan sekä Köyliön-Säkylän sähkön hinnat olivat edullisimmat Suomessa.

Esimerkiksi sähkölämmitystalon kausisähkö maksoi Köyliö-Säkylässä alle kuusi senttiä kilowattitunnilta, kun muiden yhtiöiden hinnat olivat 6,2–7,7 senttiä.

Paikallisuus valtti

Marttilan mukaan yhtiön alueella myrskytuhot olivat erittäin pahat, mutta alueellisen sähkölaitoksen paikallistuntemus vaikutti siihen, että verkko saatiin nopeasti kuntoon.

”Laitos on paikallisten omistama ja paikalliset ihmiset ovat täällä töissä. Tässä vaikutti esimerkiksi se, että naapurille haluttiin sähköt mahdollisimman nopeasti. Ja raivaustöissä oli myös viljelijöitä linjoilla, joista tiedettiin, että virtaa ei niissä ole.”

Köyliö-Säkylä ei markkinoi sähköään, mutta sitä myydään jos joku haluaa ostaa, Marttila kertoo.

JOUKO KYYTSÖNEN

Varavoiman kysyntä moninkertaistunut

Pohjoismaiden suurin varavoimakoneiden valmistaja Agco-konserniin kuuluva GenPowex myi hetkessä varaston tyhjäksi. ”Asiakkaat ovat heränneet, ja kysyntä on kasvanut moninkertaiseksi”, johtaja **Hannu Lauttamäki** sanoo.

Lauttamäen mukaan varavoimakoneita ovat kyselleet jopa rivitaloyhtiöt. Tukalaan sähköttömyyteen ei haluta tulevaisuudessa alistua.

Myös kaupat ja huoltoasemat aikovat turvata aukiolonsa varavoiman avulla.

Yhtiö lisää pienten 10–30 kilowatin tehoisten varavoimakoneiden valmistusta. Niillä pystyy pyörittämään esimerkiksi lämpöpumppua tai pientä hakevoimalaitosta.

Kännykkämastojen varavoimaongelmiin Lauttamäki uskoo palattavan tänä vuonna isoilla foorumeilla. Kaikkien operaattoreiden linkeissä ei ilmeisesti vieläkään ole lain vaatimaa varavoimaa.

REIJO VESTERINEN

Pienmoottoribensa helpottaa käynnistystä

Bensalla käyvän aggregaatin käynnistämistä on mahdollista varmistaa pienmoottoribensiinin avulla. Tavallinen 95- tai 98-bensiini heikentyy pitkään tankeissa seisoessaan niin, ettei moottoria saa helpolla käyntiin, mutta Nesteen pienmoottoribensiini tai Aspen-merkillä tai myytävä bensiini ei säilytyksessä heikenny.

Kaksitahtiseen sopiva maksaa 3,5–4 euroa litralta, mutta joillakin huoltoasemilla myytävä 4-tahtibensa enää pari euroa litralta, Nesteeltä kerrotaan.

MT

TYÖTÄ KOKO SUOMEN PUOLESTA
- JO VIIDELLÄ VUOSIKYMMENELLÄ.

Kun Paavo Väyrynen sanoo tekevänsä työtä koko Suomen puolesta, hän todella tietää mistä puhuu.

Ministerinä hän on taistellut elävän maaseudun ja elinvoimaisten maakuntien puolesta viidellä eri vuosikymmenellä, maatalous- ja maaseutuyrittäjänä vuodesta 1998.

Suomen maatalous ja suomalainen maaseutu ovat kärsineet erityisesti sinipunavoimien ja cityvihreiden politiikasta Paavo Lipposen ja Sauli Niinistön sekä Jyrki Kataisen ja Jutta Urpilaisen johdolla.

Anna tukesi Paavo Väyrysen työlle koko Suomen, suomalaisen maa- ja metsätalouden, elävän maaseudun ja elinvoimaisten maakuntien puolesta.

4 VÄYRYNEN.
Koko Suomen presidentti.
www.vayrynen.com